

Zelfs de kunstschepping is volgens Rodin ten slotte niet anders dan een soort van wellust, een bijzondere vorm van liefhebben. Zij is als een omzetting van het voortplantingsinstinkt; en in al wat de kunstenaar voortbrengt, legt hij gevoelens van teederheid en van aanhankelijkheid. Bootst hij een schoone vrouwelijke naaktheid na in verwen of in marmer, dan brengt hij daarmee een bewonderende hulde aan die schoonheid, uitgedrukt in lijnen, vormen en kleuren. Als een minnaar zijn beminde, zoo koestert hij zijn model en bedeeft het met de verleidelijkste aantrekkelijkheden. Boetseerde een Grieksch beeldhouwer een prachtige Aphrodite, haar schoonheid in marmer vastleggend, dan werd hij daarbij verteerd door een inwendig vuur, evenals een Rubens en Titiaan daarvoor bezielde werden.

Overall in de kunstschepping blijft de begeerte de geweldige stimulans als een soort van werkzaam onderbewustzijn. Zij is het, die de gevoeligheid scherpt, en ook van de dichter zijn die zangen het schoonst, in welke die begeerte in den vorm van bewonderde heldinnen het sterkst is belichaamd: dit geldt zoowel van Helena, Nausikaä en Penelope bij Homeros, als van Julia, Ophelia en Desdemona bij Shakespeare. Onder de machtige ingevingen der begeerte wellen de woorden op, vloeien de vergelijkingen den dichter toe, vormen zich als vanzelf de gewenschte rijmwoorden. Zoowel de schrijver als de beeldende kunstenaar hebben den inwendigen stroom, die hen als ondanks henzelfen doorgloeit, slechts in een bedding te leiden en te disciplineeren. Want alle scheppingskracht stamt uit ingehouden begeerte, en de kuischen zijn niet anders dan „des grands amoureux qui se refrènent”.

Maar Rodin dacht niet zeer gunstig over de kunst, althans de beeldhouwkunst van later tijden, vergeleken bij die van voorheen. Tegenwoordig waren er volgens hem slechts weinig groote beeldhouwers. Geheel anders was dat in de Middeleeuwen: had ik destijds geleefd, zegt Rodin, dan zou men niet eenmaal mijn naam onthouden hebben en ware die niet overgeleverd te midden van een zoo groot aantal anderen, die toen ter tijde een reeks van meesterwerken schiepen, zonder dat wij zelfs hun namen kennen. In die Middeleeuwen kwam de kunst voort uit groepen, niet uit alleenstaande individuen. Zij droeg toen een anony m karakter: de bouwmeester van een kathedraal hechte evenmin zijn naam aan zijn werk als dit heden ten dage de gewone werkman doet. De kunstenaar versmaadde zijn persoonlijke bekendwording: hij zag daarop neer, terwijl bij ons de eerezuchtige begeerte daarnaar niets dan kwaad sticht. Want wij gaan op in persoonlijkheid en de eigenlijke kunstzin is daarmee verminderd. Voorheen kozen zich de meesters als model eenvoudig een buurman of metgezel, dien zij niet nauwkeurig copieerden maar interpreteerden. Het was hun nog niet te doen om een